

Hogeschool Utrecht

B Communicatie

Beperkte opleidingsbeoordeling VT Update beoordeling DT

010A2022.03

Samenvatting

In november 2022 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Communicatie van Hogeschool Utrecht (HU) bezocht door een visitatiepanel van NQA. De opleiding wordt in Utrecht aangeboden in Voltijd en duurt 4 jaar. De Deeltijdvariant van de opleiding neemt deel aan het experiment leeruitkomsten en duurt 4 jaar. Het panel beoordeelt de opleiding in zijn geheel als **positief**.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel constateert dat de opleiding studenten wil opleiden tot een communicatieprofessional die persoonlijk sterk is, strategisch vaardig en met een visie op het vak. De opleiding stelt hierbij inclusieve communicatie centraal. Het panel constateert ook dat de beoogde leerresultaten zijn gebaseerd op de eindkwalificaties uit het Landelijk Opleidingsprofiel (LOP), die zijn geformuleerd door het Landelijk Overleg Communicatie Opleidingen (LOCO). Het panel constateert dat de opleiding op meerdere manieren is verbonden met het werkveld en daardoor goed in staat is om het programma voortdurend te toetsen aan de actualiteit van het werkveld. De opleiding leidt primair op voor de Nederlandse beroepspraktijk, maar men verliest de aansluiting op het internationale werkveld niet. Zo kent de opleiding een internationale afstudeerrichting en ook verschillende programma-onderdelen in andere leerjaren zijn internationaal ingestoken.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel ziet dat beroepsproducten de kern van het onderwijs van de opleiding vormen. Studenten maken gedurende de opleiding beroepsproducten die gekoppeld zijn aan één of meerdere kerngebieden, en bestaan uit relevante opdrachten, vraagstukken en cases uit de praktijk. Vanaf jaar 1 en tot en met jaar 4 betreft dat ook beroepsproducten die voor een externe opdrachtgever worden uitgevoerd. Het panel ziet dat in het nieuwe LOP onderzoek en onderzoekend vermogen onderdeel zijn van elk kerngebied en daarnaast zijn opgenomen in het algemeen onderdeel van de Body of Knowledge and Skills (BoKS).

Het panel constateert dat het docententeam gekwalificeerd is om studenten op te leiden tot startbekwame communicatieprofessionals. Bovendien heeft het panel gezien dat de docenten enthousiast, deskundig en betrokken zijn. Studenten zijn lovend over de docenten. Het panel merkt op dat het MT van de opleiding goed moet blijven peilen hoe de werkdruk wordt ervaren, zodat zij daar snel op kunnen acteren. Het panel constateert dat de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam ervoor zorgen dat studenten de beoogde leerresultaten kunnen realiseren.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel ziet dat het toetsbeleid van de opleiding de uitwerking is van het HU-toetskader. Dit beleid is gestoeld op wetenschap en best practice, en vormt daarmee een sterke en duidelijke basis voor de dagelijkse uitvoering. Het toetsplan is opgesteld door de OTEG (Onderwijs & Toets Expertgroep).

Het toetsprogramma maakt onderscheid tussen evaluaties en beslissingen. Bij beslissingen wordt een bindende uitspraak gedaan over het niveau van de student. Bij evaluaties wordt geëvalueerd door feedback te geven op het niveau en de ontwikkeling van de student. Beslissingen vinden altijd plaats aan de hand van een assessment. Tijdens een assessment toont de student het beoogde niveau aan, aan de hand van eerder in een dossier verzamelde bewijzen, een presentatie en een criterium gericht interview (CGI). Het panel vindt dit een passende toetsvorm binnen het programmatisch toetsen. Bovendien heeft de opleiding het toetsprogramma passend ingericht en goed geborgd door de inzet van verschillende borgingsinstrumenten. Het panel is onder de indruk van de examencommissie en de wijze waarop zij haar rol invult. Deze examencommissie is 'in control' volgens het panel. Dat blijkt uit de professionele wijze waarop de examencommissie haar rol invult en tijdens het gesprek met het panel. Bovendien hanteert de examencommissie diverse borgingsmechanismen om de kwaliteit (van de toetsing) van het eindniveau te borgen. Het panel constateert dat de examencommissie de kwaliteit van het eindniveau uitstekend borgt.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel constateert dat de opleiding aantoont dat studenten de beoogde leerresultaten hebben gerealiseerd. De opleiding levert studenten af op bachelor eindniveau. Bovendien tonen studenten aan beroepsbekwaam te zijn, een onderzoekende houding te hebben en direct aan de slag te kunnen als beginnend communicatieprofessional. Het panel vindt de eindwerken relevant en praktijkgericht. Het panel is ervan overtuigd dat de opleiding op meerdere manieren informatie verkrijgt vanuit het werkveld over het functioneren van alumni en dat de opleiding goed en tijdig reageert op signalen vanuit het werkveld. Direct contact met alumni onderhoudt de opleiding nu nog mondjesmaat via LinkedIn. Het panel adviseert om deze contacten te formaliseren, structureler te gaan onderhouden en het netwerk uit te breiden, door bijvoorbeeld een alumni-vereniging op te richten voor zowel voltijd- als deeltijdalumni.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	6
Schets van de opleiding / Karakteristiek	8
Basisgegevens opleiding	9
Terugblik vorige visitatie	9
Beoordeling NVAO-standaarden	10
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	11
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	16
Standaard 3 Toetsing	24
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	30
Eindoordeel over de opleiding	33
Aanbevelingen	33
Bijlagen	34
1. Bezoekprogramma	35
2. Bestudeerde documenten	37
3. Begrippen- en afkortingenlijst	38

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo bacheloropleiding Communicatie VT van Hogeschool Utrecht en de update beoordeling van de bestaande hbo bacheloropleiding Communicatie DT van Hogeschool Utrecht. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool Utrecht en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018), het *Protocol Beoordeling bestaande experimenten leeruitkomsten* van de NVAO (2017) en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2019 Beperkte Opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 12 november 2022. Het visitatiepanel bestond uit:

Mevrouw prof. dr. L.A.L. (Lidwien) van de Wijngaert (voorzitter, domeindeskundige)
Mevrouw M.J. (Marjon) Elshof MA (domeindeskundige)
De heer drs. E.R. (Rob) Koning (domeindeskundige)
M. (Marjan) Scholman MA (domeindeskundige)
Mevrouw V. (Valérie) Eijsermans (studentlid)

De heer R. (Rogier) van de Hoef MEd, senior auditor van NQA, trad op als auditor van het panel.

De opleiding Communicatie is ingedeeld in groep 1 van de visitatiegroep Communicatie. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde secretaris vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien (elf voltijd en vier deeltijd) afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze vijftien dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in studentwaardering, opleidingsvarianten en studieroutes, zoals opgenomen in bijlage 2.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Vier weken voorafgaand aan het visitatiebezoek heeft het vooroverleg en materiaalbestudering op de locatie van de opleiding plaatsgevonden en heeft het panel kennis gemaakt met de opleiding, de zogenaamde agenderende audit. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de

werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezochtdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via mail) te benaderen buiten de bezochtdag om (het zogenaamde inloopspreekuur). Eén persoon heeft hiervan gebruik gemaakt.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, die is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennis genomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 8 februari 2023

Panelvoorzitter

Mevrouw prof. dr. L. van de Wijngaert

Auditor

De heer R. van de Hoef MEd

Schets van de opleiding / Karakteristiek

De bacheloropleiding Communicatie is onderdeel van het Instituut voor Communicatie (IvC) en wordt aangeboden als voltijd- en deeltijdvariant. Het IvC kent nog een andere opleiding: de internationale opleiding Creative Business. De instroom van de voltijdopleiding is stabiel met ongeveer 200 studenten per jaar. Dit jaar verwacht men een instroom van ongeveer 220 studenten. Het rendement is de afgelopen jaren gestegen naar ongeveer 70%. Opvallend is de toegenomen instroom bij de deeltijdopleiding. De invoering van de flex-pilot heeft een positief effect op de instroom, waarmee het marktaandeel is gestegen van rond de 45% naar rond de 60%. Bijna 40% daarvan bestaat uit zij-instromers.

Binnen de opleiding Communicatie staat de student centraal en heeft de student regie over zijn eigen leerproces. Dit uitgangspunt is de basis voor de onderwijsvisie die in 2016 Hogeschool-breed is geformuleerd en heeft geleid tot ingrijpende vernieuwing van het onderwijs en de toetsing. De afgelopen vijf jaar hebben in het teken gestaan van de implementatie hiervan. Het onderwijs is gepersonaliseerd en opgebouwd rond leerteamlers, waarbij de focus ligt op de professionele en persoonlijke ontwikkeling van de individuele student. Deze didactische veranderingen zijn uiteraard van invloed geweest op het docententeam. Er is geïnvesteerd in de deskundigheids-bevordering van de docenten. Vanaf 2020-2021 is de nieuwe visie volledig geïmplementeerd in het onderwijs en programma.

Passend bij de didactische aanpak is programmatisch toetsen ingevoerd. Dat betekent dat studenten gedurende een langere tijd bewijsstukken (datapunten) verzamelen waarmee ze hun ontwikkeling op kerngebieden of competenties kunnen aantonen. In concreto: studenten leveren bewijzen aan in de vorm van beroepsproducten met de feedback daarop van experts (zowel docenten als externen). Tijdens een assessment aan het eind van ieder leerjaar tonen studenten hun niveau aan. Daarmee wordt toetsing onderdeel van het leerproces en krijgt de student via verschillende datapunten inzicht in zijn voortgang. Met deze didactische aanpak is de focus verlegd van reproductie van kennis voor een eenmalig toetsmoment, naar het continu groeien als communicatieprofessional. Hierin spelen continue feedback en het kunnen reflecteren op zowel de eigen ontwikkeling als op inhoud en vaardigheden een centrale rol. Op deze manier bereiden studenten zich al vanaf leerjaar 1 voor op de steeds veranderende beroepspraktijk en een leven lang ontwikkelen.

Basisgegevens opleiding

Naam opleiding in Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO)	Communicatie
ISAT-code CROHO	34405
Oriëntatie en niveau opleiding	hbo
Niveau opleiding	Bachelor
Graad	Bachelor of Arts
Aantal studiepunten	240 EC
Afstudeerrichtingen	International Communications
Opleidingslocatie	Utrecht
Onderwijstaal	Nederlands

Terugblik vorige visitatie

Tijdens de vorige visitatie in 2012 raadde het panel aan om voor de examencommissie een rooster van aftreden op te stellen. De opleiding heeft deze aanbeveling als volgt opgepakt. Er is in 2022 geen expliciet rooster van aftreden. Het College van Bestuur (CvB) benoemt jaarlijks de leden van de examencommissie op voordracht van de instituutsdirecteur, die jaarlijks de samenstelling en de kwaliteit van de examencommissie tegen het licht houdt. Het langst zittende interne lid zit nu vier jaar in de examencommissie. Voor externe leden geldt wel een maximale zittingstermijn van 3 jaar.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel constateert dat de opleiding studenten wil opleiden tot een communicatieprofessional die persoonlijk sterk is, strategisch vaardig en met een visie op het vak. De opleiding stelt hierbij inclusieve communicatie centraal. Het panel constateert ook dat de beoogde leerresultaten zijn gebaseerd op de eindkwalificaties uit het Landelijk Opleidingsprofiel (LOP), die zijn geformuleerd door het Landelijk Overleg Communicatie Opleidingen (LOCO). Om aan te sluiten op het snel veranderende werkveld, bestaat het LOP niet meer uit een vaststaande set aan competenties, maar uit zes kerngebieden waarbinnen een communicatieprofessional opereert. In het profiel worden de taken, rollen, relevante kennis, vaardigheden en de te behalen resultaten binnen deze zes kerngebieden beschreven. Het beoogde eindniveau van de opleiding wordt per leerjaar bepaald aan de hand van de beroepsniveauprofilen (BNP's), die zijn vastgesteld door Logeion, de Nederlandse beroepsorganisatie voor communicatieprofessionals. Landelijk hebben de communicatieopleidingen afgesproken dat het bachelorniveau voor een communicatieprofessional gelijk is aan niveau 3 BNP: oplossing realiserend. Dat niveau is gelijkwaardig aan het bachelor niveau 6 EQF en NLQF. Het is aan iedere communicatieopleiding om deze algemene eindkwalificaties te herformuleren in concrete leeruitkomsten en die te koppelen aan het beoogde niveau per leerjaar, gebaseerd op de BNP's. Het panel heeft gezien dat dit goed is uitgewerkt in niveau-rubrics per leerjaar; de HUK's (HU Kerngebieden) en HUCO's (HU Competenties). Het panel constateert dat de opleiding op meerdere manieren is verbonden met het werkveld en daardoor goed in staat is om het programma voortdurend te toetsen aan de actualiteit van het werkveld. De opleiding leidt primair op voor de Nederlandse beroepspraktijk, maar men verliest de aansluiting op het internationale werkveld niet. Zo kent de opleiding een internationale afstudeerrichting en ook verschillende programma-onderdelen in andere leerjaren zijn internationaal ingestoken.

Onderbouwing

Beroepsbeeld

Het panel constateert dat de opleiding een passend en actueel beroepsbeeld heeft. De opleiding wil studenten opleiden tot een communicatieprofessional die persoonlijk sterk is, strategisch vaardig en met een visie op het vak. Studenten leren hun talenten maximaal te benutten om zich als communicatieprofessional optimaal te kunnen ontplooiën en te onderscheiden. De opleiding stelt hierbij inclusieve communicatie centraal. De opleiding heeft de ambitie om een bijdrage te leveren aan een inclusieve samenleving door professionals op te leiden die bekwaam zijn in inclusieve communicatie. Hierbij is het belangrijker dan ooit om open te staan voor mensen en groepen die jij als anders ervaart en het verkrijgen van inzicht in de verschillende belangen en verhoudingen in het speelveld. Het panel vindt dat de inhoudelijke keuze voor inclusieve

communicatie naadloos aansluit bij het uitgangspunt van de opleiding 'ieder mens is uniek'. Ieder mens (in zijn uniciteit) mag er zijn en moet kunnen meedoen.

Kernwaarden

Het panel stelt vast dat de opleiding studenten opleidt tot deskundige en vaardige communicatie professionals die vanuit een strategische blik in een steeds veranderende context hun weg kunnen vinden en hun professionele ontwikkeling richting kunnen geven. Dit vat de opleiding samen in de kernwaarden: Persoonlijk sterk en Strategisch vaardig met een Visie op het vak. In de onderwijsvisie is beschreven wat dat voor de opleiding inhoudt, hoe dat aansluit op de vraag van de beroepspraktijk en wat dat betekent voor student, docent, management, organisatie en programma. Het onderwijs focust zich op gepersonaliseerd en flexibel onderwijs, leerteamlernen en programmatisch toetsen. Deze visie wordt uitgewerkt in een kadernotitie die de algemene kaders beschrijft waarbinnen het onderwijs plaatsvindt en wordt ontwikkeld. De notitie biedt houvast bij het bewaken en bijsturen van de kwaliteit van het onderwijs.

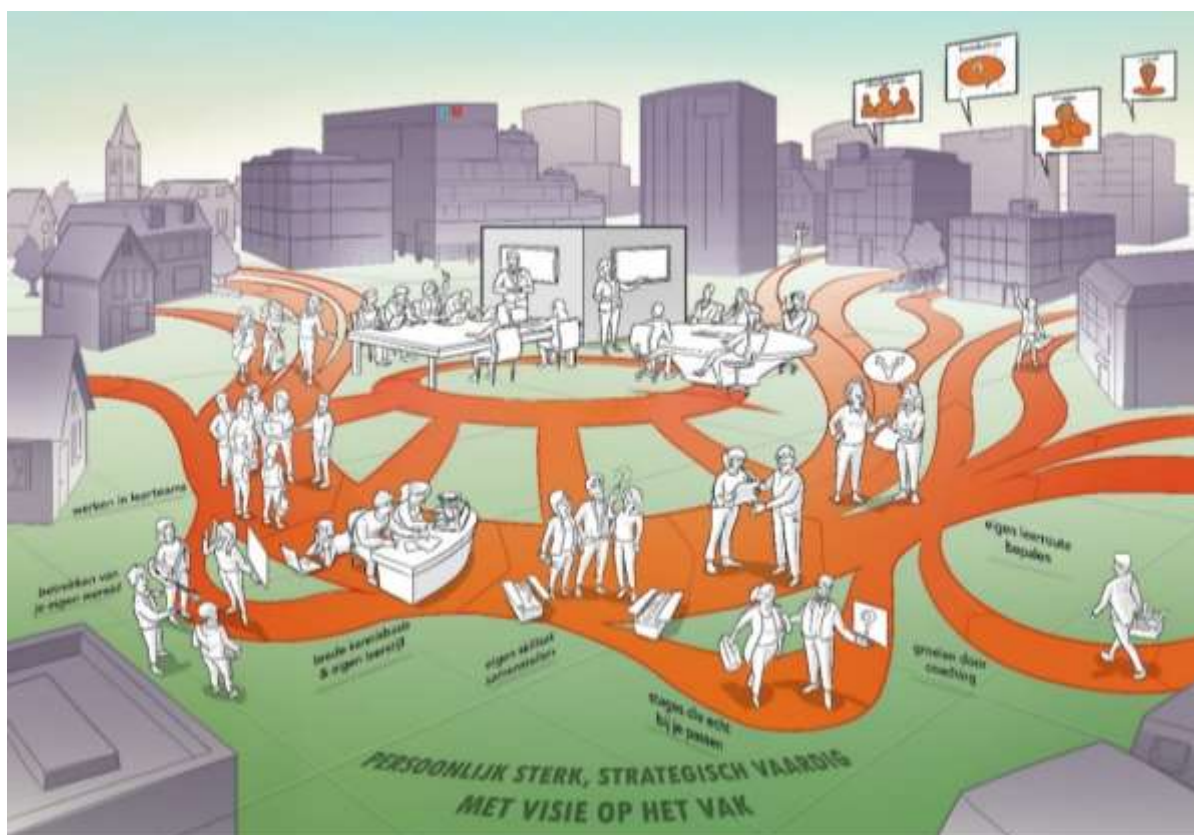
Persoonlijk sterk

Ieder diploma is hetzelfde, maar iedere student is uniek. Dit uitgangspunt ligt aan de basis van de didactiek en in het gepersonaliseerde onderwijs. Studenten van alle leeftijden en met diverse achtergronden doorlopen ieder hun eigen flexibele, persoonlijke en praktijkgerichte ontwikkelroute. Dat doen ze door te werken aan opdrachten (beroepsproducten) van externe opdrachtgevers en portfolio's, door coaching in leerteams, door het geven en ontvangen van feedback en door assessmentgesprekken. Zo richt de opleiding zich in het programma op de persoonlijke en professionele groei van de aankomende communicatie professional.

Strategisch vaardig met een visie op het vak

Het afgelopen jaar is de opleiding begonnen met zich inhoudelijk te verdiepen in inclusieve communicatie, in dialoog met het beroepenveld en via de Beroepenveld Commissie (BVC). De opleiding is ervan overtuigd geraakt dat de strategisch vaardige communicatie-professional een verbinder moet kunnen zijn, die in elke omgeving (commercieel, non-profit of publiek) begrijpt hoe je met inclusieve communicatie alle groepen mensen bereikt en betreft. De inhoudelijke keuze voor inclusieve communicatie als focuspunt, sluit aan bij het uitgangspunt van de opleiding: "ieder mens is uniek, mag er zijn en moet kunnen meedoen." De opleiding leidt met het huidige programma en in het onderwijs al op tot studenten die persoonlijk sterk en strategisch vaardig zijn, met een visie op het vak. De inhoudelijke focus op inclusieve communicatie is een ambitie die de opleiding de komende jaren verder wil gaan vormgeven in het programma en onderwijs. Het panel ziet dat de opleiding hier nog stappen te zetten heeft, zowel intern als extern. Enerzijds zal iedereen van de opleiding een goed doorleefd begrip moeten hebben van inclusieve communicatie. Anderzijds zal de opleiding bij het beroepenveld moeten nagaan wat de visie is van het beroepenveld op dit thema en hoe dit het beste vormgegeven kan worden in het curriculum om zo goed mogelijk aan te kunnen sluiten bij de eisen van het werkveld. Omdat de opleiding wil dat dit een duurzame verandering zal zijn, is gestart met de opleiding zélf: met het creëren van bewustwording en draagvlak voor dit nieuwe thema in het team en door te kijken naar recruitment nieuwe stijl. Daarnaast kijkt de opleiding naar 'quick wins' door kleine aanpassingen in het programma om het onderwerp alvast een plek te geven. In 2022-2023 formuleert de opleiding een plan van aanpak en een tijdpad om deze profilering duurzaam in het programma aan te brengen. Het panel heeft tijdens de gesprekken vernomen dat er een projectgroep inclusieve communicatie is opgericht en het panel moedigt deze aan om eerst

samen met alle medewerkers en beroepenveld een heldere en breed gedragen omschrijving te ontwikkelen van inclusieve communicatie alvorens nieuwe aanpassingen in het programma te doen.

Figuur 1: Visualisatie onderwijsvisie, HU Communicatie 2022

Beoogde leerresultaten

Het panel constateert dat de beoogde leerresultaten zijn gebaseerd op de eindkwalificaties uit het Landelijk Opleidingsprofiel (LOP) die zijn geformuleerd door het Landelijk Overleg Communicatie Opleidingen (LOCO). In 2019 is het LOP volledig vernieuwd. Om aan te sluiten op het snel veranderende werkveld, bestaat het LOP niet meer uit een vaststaande set aan competenties, maar uit zes kerngebieden waarbinnen een communicatieprofessional opereert. In het profiel worden de taken, rollen, relevante kennis, vaardigheden en de te behalen resultaten binnen deze kerngebieden beschreven. Deze zes kerngebieden zijn: 1. Context & strategie, 2. Doelgroep & gedrag, 3. Concept & creatie, 4. Planning & organisatie, 5. Overtuiging & draagvlak, 6. Verbinding & begeleiding.

Het beoogde eindniveau van de opleiding wordt per leerjaar (studiefase) bepaald aan de hand van de beroepsniveauprofilen (BNP's), die zijn vastgesteld door Logeion (de Nederlandse beroepsorganisatie voor communicatieprofessionals). Landelijk hebben de communicatieopleidingen afgesproken dat het bachelorniveau voor een communicatieprofessional gelijk is aan niveau 3 BNP: oplossing realiserend. Dat niveau is gelijkwaardig aan het bachelor niveau 6 EQF en NLQF. Het is aan iedere communicatieopleiding om deze algemene eindkwalificaties te herformuleren in concrete leeruitkomsten en die te koppelen aan het beoogde niveau per leerjaar, gebaseerd op de BNP's. Het panel heeft gezien dat dit goed is uitgewerkt in niveau-rubrics per leerjaar; de HUK's (HU Kerngebieden) en HUCO's (HU Competenties), afhankelijk

van of er in dat leerjaar nog gewerkt wordt met het oude of het nieuwe LOP. De opleiding voert het nieuwe LOP gefaseerd door in het curriculum. In 2020-2021 is leerjaar 1 van de voltijdopleiding overgestapt naar het LOCO-kwalificatiemodel, in 2021-2022 is leerjaar 2 gevolgd en volgend studiejaar volgen jaar 3 van de voltijdopleiding en jaar 1 t/m 3 van de deeltijdopleiding. Jaar 4 van voltijd en deeltijd wordt dan uit gefaseerd.

Kerngebied	Niveau-indicatoren
Context & Strategie	zelfstandigheid, complexiteit, kennis
Doelgroep & Gedrag	zelfstandigheid, complexiteit, kennis, verantwoording
Concept & Creatie	zelfstandigheid, complexiteit, kennis
Planning & Organisatie	zelfstandigheid, complexiteit, kennis, verantwoording, + sensitiviteit (niveau 3)
Overtuiging & Draagvlak	zelfstandigheid, complexiteit, sensitiviteit
Verbinding & Begeleiding	zelfstandigheid, complexiteit, sensitiviteit, + verantwoording (niveau 2), + kennis (niveau 3)

Figuur 2: Kerngebieden en niveau-indicatoren

Vanuit didactisch oogpunt zijn de niveaus binnen de opleiding opgebouwd met behulp van telkens verzwarende niveaucriteria. Deze zijn: Mate van zelfstandigheid, Complexiteit, (ervarings-)Kennis, en Verantwoording en Sensitiviteit (zie Figuur 2). De criteria Mate van zelfstandigheid en Complexiteit staan vast voor elk kerngebied. De overige vormen in wisselende samenstelling onderdeel van de opbouw. Voor een uitwerking hiervan per kerngebied per niveau zijn matrices opgesteld die het panel heeft gezien. Voor de implementatie van het nieuwe LOP is de opleiding in 2019 gestart met het ontwerp van nieuwe beslisformulieren voor het assessment dat het eindniveau toetst. Vanuit het eindniveau is toen bedacht welke beroepshandelingen uit welke beroeps-contexten nodig zouden zijn om het beoogde niveau binnen de kerngebieden aan te kunnen tonen. De beroepsproducten zijn vervolgens gekoppeld aan projecten en bijpassende onderwijs. Ook daarvan zijn matrices opgesteld die het panel heeft gezien.

Afstemmen (internationale) beroepenveld

Het panel constateert dat de opleiding op meerdere manieren is verbonden met het werkveld en daardoor goed in staat is om het programma voortdurend te toetsen aan de actualiteit van het werkveld. Zo heeft de opleiding een beroepenveldcommissie (BVC), bestaande uit 18 betrokken professionals uit het werkveld. Met de BVC wordt structureel overlegd over bijvoorbeeld de positionering van de opleiding en de aansluiting van het programma op de beroepspraktijk. Ook worden BVC-leden ingezet voor assessments en audit-activiteiten. Externe opdrachtgevers formuleren opdrachten waarmee studenten aan de slag gaan, die resulteren in beroepsproducten. Al vanaf jaar 1 tot en met het einde van de opleiding werken studenten aan opdrachten uit de beroepspraktijk. Werkveldassessoren worden ingezet voor het afnemen van assessments, vanaf jaar 1 tot en met jaar 4 in voltijd en deeltijd. Dit zijn professionals uit het werkveld die als tweede assessor, samen met de docentassessor, een assessment afnemen. Docenten hebben (vaak recente) werkervaring in de praktijk. De opleiding biedt docenten die actuele praktijkervaring willen opdoen de mogelijkheid tot een docentstage in het werkveld. De opleiding heeft een nauwe connectie met Logeion. Zoals eerder aangegeven is het eindniveau van de opleiding direct gebaseerd op de beroeps-niveauprofielen van Logeion. Daarnaast zijn diverse docenten actief lid van deze vereniging en is de opleiding communicatie partner van het Centrum Strategische Communicatie van Logeion en heeft bovendien een rechtstreekse lijn naar

De Utrechtse Communicatiekring (UCK). Ten slotte neemt de opleiding actief deel aan het landelijk Overleg Communicatie Opleidingen (LOCO). Het LOP, waarop de beoogde leerresultaten zijn gebaseerd, is afkomstig vanuit het LOCO. Het LOCO functioneert als vertegenwoordiging van de communicatieopleidingen in het werkveld. Eén van de opleidingsmanagers is voorzitter van het LOCO.

Het in het kader van het LOP ingevoerde LOCO kwalificatiemodel, is afgeleid van een internationaal communicatiemodel. De opleiding leidt primair op voor de Nederlandse beroepspraktijk, maar men verliest niet de aansluiting op het internationale werkveld. Zo kent de opleiding een internationale afstudeerrichting en ook verschillende programma-onderdelen in andere leerjaren zijn internationaal ingestoken, zowel bij de voltijd- als de deeltijdopleiding (zie: standaard 2). De opleiding hanteert de beleidsnotitie Internationaliseringsbeleid en de Toolkit internationalisering bij beleidskeuzes ten aanzien van het internationale perspectief. De opleiding biedt een mooi palet aan keuzeonderdelen met een internationaal perspectief. De opleiding zou nog kunnen kijken naar hoe ze een basisniveau internationalisering voor alle studenten kan bieden.

Deeltijdopleiding flex update

Het panel onderschrijft het oordeel van het vorige panel en vindt dat de deeltijdopleiding Communicatie **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het vorige panel adviseerde om meer focus aan te brengen in het opleidingsprofiel, waarbij aandacht is voor de inhoud en de vormgeving van de opleiding. Het panel constateert dat de opleiding dit advies heeft opgevolgd door bijvoorbeeld inclusieve communicatie als belangrijk uitgangspunt te nemen. Ook is er nu voor Internationalisering een cursus opgenomen. Het panel merkt op dat de opleiding recent met de implementering hiervan in het opleidingsprofiel en programma is gestart.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel constateert dat beroepsproducten de kern van het onderwijs van de opleiding vormen. Studenten maken gedurende de opleiding beroepsproducten die gekoppeld zijn aan één of meerdere kerngebieden, en bestaan uit relevante opdrachten, vraagstukken en cases uit de praktijk. Vanaf jaar 1 en tot en met jaar 4 betreft dat ook beroepsproducten die voor een externe opdrachtgever worden uitgevoerd. Het panel ziet dat het onderwijs is (en wordt) ontworpen op basis van de eigen regie van de student, om bijvoorbeeld te kunnen vertragen of versnellen. Het panel waardeert de flexibiliteit die de opleiding heeft gecreëerd door de opzet van het programma. Het panel ziet dat in het nieuwe LOP onderzoek en onderzoekend vermogen onderdeel zijn van elk kerngebied en daarnaast zijn opgenomen in het algemeen onderdeel van de Body of Knowledge and Skills (BoKS). Daarbij legt de opleiding de nadruk op onderzoek in het kader van het professioneel handelen en een kritische houding ten opzichte van het vak. Het panel constateert dat een belangrijk element van het didactisch concept het werken met leerteams is. Een leerteam bestaat uit studenten en een leerteambegeleider. Met beide partijen gaat de student in gesprek over het leerproces plus de inhoud van het vak en leert hij reflecteren. Studenten hebben aan het begin van hun studie een Studie Loopbaan Begeleider (SLB'er) aangewezen gekregen, die wisselt gedurende hun studie. Een student heeft geen SLB'er tijdens de periode dat hij de minor doet. Het panel doet hier een aanbeveling over (zie: Aanbevelingen). Het panel constateert dat het docententeam gekwalificeerd is om studenten op te leiden tot startbekwame communicatieprofessionals. Bovendien heeft het panel gezien dat de docenten enthousiast, deskundig en betrokken zijn. Studenten zijn lovend over de docenten. Het panel merkt op dat het MT van de opleiding goed moet blijven peilen hoe de werkdruk wordt ervaren, zodat zij daar snel op kunnen acteren. Het panel constateert dat de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam ervoor zorgen dat studenten de beoogde leerresultaten kunnen realiseren.

Onderbouwing

Opzet en inhoud programma

Het programma is verdeeld over blokken van 10 weken waarin de student onderwijs volgt en beroepsproducten maakt. Assessments vinden plaats na twee blokken van 10 weken of na vier blokken van 10 weken. Gedurende de opleiding kan de student steeds meer zelf bepalen hoe zo'n periode wordt ingevuld (bijvoorbeeld met welk type beroepsproducten). De beroepsproducten die een student maakt, zijn gelinkt aan één of meerdere kerngebieden. Daarop krijgt de student vervolgens feedback van een expert. Deze producten, de feedback van een expert, en de eigen reflectie van de student, zijn allemaal input voor het afsluitende assessment. Een student kan op voor assessment zodra er voldoende bewijzen van voldoende niveau zijn. Een student die het assessment heeft behaald, kan door naar de volgende fase. Wie het eindniveau ook na de herkansing niet haalt, kan in de voltijdopleiding gebruikmaken van overloopklassen. In deze klassen krijgen studenten extra begeleiding om op die manier alsnog het niveau te halen.

Het panel vindt deze overloopklassen een waardevolle toevoeging aan het programma en complimenteert de opleiding hiermee. Ook studenten en docenten zijn hier erg positief over. Het panel vraagt zich wel af, of dit, samen met de vele ontwikkelingen die gaande zijn, extra werkdruk oplevert. Het MT van de opleiding heeft in het gesprek met het panel aangegeven dat hier in de formatie rekening mee wordt gehouden en de overloopklassen geen extra werkdruk opleveren.

Het panel ziet dat het onderwijs is (en wordt), ontworpen op basis van de eigen regie van de student, om bijvoorbeeld te kunnen vertragen of versnellen. Om dit te kunnen realiseren, is een hoge mate van flexibiliteit van het onderwijs vereist. Om aan te sluiten bij de startende student bestaat het programma van leerjaar 1 in de voltijdopleiding uit drie blokken waarin onderwijs worden aangeboden: blok A en B (samen 30 EC) en het tweede semester (30 EC). Vanaf leerjaar 2 worden verschillende thema's aangeboden waarbinnen studenten beroepsproducten maken. Studenten vanuit leerjaar 1 kunnen met ingang van het studiejaar 2022-2023 elke 10 weken instromen in jaar 2. Leerjaar 2 wordt afgerond met een niveau-assessment van 60 EC. Vanaf jaar 3 stelt de student binnen de gestelde kaders zijn eigen specialistische programma samen door een combinatie te maken van opdrachten uit de beroepspraktijk (challenges) uit verschillende thema's. Door de regie voor het afstudeertraject bij de student te leggen, laat de opleiding iedere student afstuderen binnen een eigen samengestelde specialisatie voortkomend uit zijn eigen interesses. De kaders die voor elke student gelden zijn een minor en stage in jaar 3, en de Kunst van de dialoog, Scompany (het interne studenten-adviesbureau) en een stage in jaar 4. In verband met de minor van 30 EC wordt het derde leerjaar getoetst met een assessment van 30 EC. Leerjaar 4 wordt afgesloten met een afstudeerassessment van 60 EC. Uit de NSE van 2022 blijkt dat zowel de voltijd- als deeltijdstudenten de vrijheid herkennen om te verbreden of te verdiepen en om zelf vorm te geven aan hun studieprogramma en dat ze deze positief waarderen. Het panel waardeert de keuzemogelijkheden die het flexibele programma biedt, bijvoorbeeld qua instroom en inhoud van het programma.

In studiejaar 2020-2021 is leerjaar 1 gestart met een programma op basis van het nieuwe Landelijk Opleidingsprofiel (LOP), waarna jaar 2 en 3 zijn gevolgd en jaar 4 nog zal volgen. Dit is gedaan door per niveau rubrics op te stellen met daarin de leeropbrengsten uit de kerngebieden. Op basis van deze leeropbrengsten zijn beslisformulieren opgesteld. Vervolgens zijn die vertaald naar bijbehorende beroepshandelingen, beroepsproducten en evaluatieformulieren. Aan het eind van een semester of fase tonen studenten aan de hand van deze beroepsproducten aan dat ze zich in het betreffende kerngebied hebben ontwikkeld tot het juiste niveau (1, 2 of 3). Om een totaalbeeld te geven van wat de opleiding aan kennis en vaardigheden wil aanbieden, sluit de opleiding aan bij de Body of Knowledge en Skills (BoKS) van het LOP. De curriculum-commissie is begonnen met een inventarisatie die eind studiejaar 2021-2022 zal zijn afgerond, om te kijken waar men nu staat als opleiding. Samen met de inventarisatie op kerngebied-niveau, zal dit leiden tot een plan van aanpak en de bepaling van een tijdpad van mogelijke veranderingen in het programma. Deze zullen bij de start van studiejaar 2022-2023 door het MT worden vastgesteld. Het panel moedigt de totstandkoming en uitvoering van dit plan aan.

Omdat de opleiding in relatief korte tijd veel veranderingen heeft doorgemaakt, raakte het overzicht van de overkoepelende leerlijnen wat onderbelicht. Daarom is het team de afgelopen twee jaren bezig geweest met het inzichtelijk maken van de verschillende thema's in het programma. Op grond van deze inventarisatie en de basis die in jaar 1 al is gelegd met de implementatie van het nieuwe Landelijk Opleidingsprofiel, is de opleiding op dit moment bezig

met een herontwikkeling van jaar 2, dat daarop aansluit. Jaar 3 en 4 volgen daarna, met als uiteindelijk doel een opleiding die thematisch op zichzelf voortbouwt en meer samenhang vertoont. Het deeltijdprogramma wijkt daarin af van het voltijdprogramma. Slechts één avond per week op school zijn vraagt om een andere aanpak. Wel kijken voltijd en deeltijd naar elkaar. Zo is te zien dat de thema's van voltijd jaar 2 ook in deeltijd jaar 2 aan bod komen. De challenges (opdrachten gericht op en uitgevoerd in de beroepspraktijk) uit jaar 3 en 4 van de voltijddopleiding zijn deels gebaseerd op de keuzecursussen van de deeltijddopleiding. Om dit proces scherp te houden, is in 2021-2022 een curriculumcommissie in het leven geroepen, waar voorheen het MT (bestaande uit opleidingsmanagers en de (jaar)coördinatoren) dit voor zijn rekening nam. Deze commissie heeft onder andere de taak om te monitoren of de leerjaren inhoudelijk en didactisch goed op elkaar blijven aansluiten en het MT te adviseren over aanpassingen.

Kennis & Beroepsvaardigheden

Het panel stelt vast dat beroepsproducten de kern van het onderwijs vormen. Studenten maken gedurende de opleiding beroepsproducten die gekoppeld zijn aan één of meerdere kerngebieden, en bestaan uit relevante opdrachten, vraagstukken en cases uit de praktijk. Vanaf jaar 1 en tot en met jaar 4 betreft dat ook beroepsproducten die voor een externe opdrachtgever worden uitgevoerd. De opdrachten worden gedurende de opleiding steeds complexer van aard, groter van omvang en met meer zelfstandigheid uitgevoerd. Voor een succesvolle uitvoering is een stevige theoretische basis in het vakgebied noodzakelijk. Die kennis is als indicator van het niveau geformuleerd op niveau 1, 2 en 3. Een uitdaging van werken met beroepsproducten, is het borgen van het kennisniveau van studenten. De opleiding heeft dit schriftelijk duidelijk gemaakt door diverse overzichten/matrices, waarin onder andere te zien is (voor zowel voltijd als deeltijd) welke beroepsproducten per leerjaar raken aan welke kerngebieden. Basiskennis is nodig om beroepsproducten succesvol af te ronden. Een kennistoets moet worden gedaan en het resultaat is een datapunt, dat door de student in het portfolio wordt opgenomen. De uitdaging waar de opleiding voor staat is het expliciet maken welke theoretische basiskennis vereist is voor elk beroepsproduct en daarbij tot een evenwichtige verdeling van thema's te komen. Dit blijft een belangrijk onderwerp van gesprek in het team. Inhoudelijke thema's in het programma en de daarvoor vereiste basiskennis zijn inmiddels grotendeels in kaart gebracht. Vervolgens is de curriculumcommissie aan de slag gegaan met een inventarisatie vanuit alle nieuwe kerngebieden naar de huidige beroepsproducten. Deze analyse moet een beeld geven van eventuele lacunes in het programma als het gaat om een evenwichtige spreiding van beroepsproducten over de verschillende kerngebieden. Vervolgens zal de opleiding afgewogen keuzes moeten maken in waar zij tijdens de focus op wil leggen. Het panel moedigt de opleiding aan om op de ingezette wijze inzichtelijker te maken hoe en waar welke (basis) kennis geborgd is en deze goed te communiceren richting studenten. Het panel doet een aanbeveling over de informatievoorziening over de inhoud en toetsing van de gehele opleiding (zie: Aanbevelingen).

Onderzoeksvaardigheden

Het panel constateert dat in het nieuwe LOP onderzoek en onderzoekend vermogen onderdeel zijn van elk kerngebied en daarnaast zijn opgenomen in het algemeen onderdeel van de Body of Knowledge and Skills (BoKS). Daarbij legt de opleiding de nadruk op onderzoek in het kader van het professioneel handelen en een kritische houding ten opzichte van het vak. De studenten leren een onderzoekende houding aan en zij leren een beredeneerde keuze te maken voor onderzoeksmethodieken die passen bij een professionele opdracht. Dit wordt ondersteund door de samenwerking met het lectoraat Communicatie in Digitale Transitie. Uitkomsten in de vorm

van methoden of technieken uit praktijkonderzoek worden vertaald naar het programma. Steeds vaker komt daarbij ook samenwerking tussen het lectoraat en de studenten tot stand. Het panel moedigt de opleiding aan om deze samenwerking te intensiveren.

De opleiding is ervan overtuigd dat een goed beroepsproduct altijd start met een gedegen onderzoek. De ontwikkeling van het onderzoekend vermogen start daarom al in leerjaar 1 met het allereerste beroepsproduct dat studenten maken. Gedurende de opleiding leren studenten werken met kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden, altijd gekoppeld aan een beroepsproduct. Dit realiseert de opleiding met de hulp van docenten die tevens als onderzoeker verbonden zijn aan het lectoraat en het onderwijs mee ontwikkelen. Sinds een aantal jaren zijn bij de opleiding ook enkele promovendi aan het werk. Het onderwijs in de voltijdopleiding is vanaf jaar 2 ingericht rondom 'challenges.' Dit zijn concrete opdrachten en uitdagingen afkomstig uit de beroepspraktijk die studenten kunnen gebruiken voor het maken van beroepsproducten als bewijsstukken. De ambitie is om deze challenges samen met lectoraten te ontwikkelen, waarbij studenten kunnen bijdragen aan vraagstukken en actueel onderzoek. De cursus 'Kunst van de Dialoog' in jaar 4 is hier een concreet voorbeeld van. Ook uitkomsten van onderzoek vanuit het lectoraat, klinken door in het programma. Een voorbeeld hiervan is de toolkit 'Behavioural Lenses' dat door het lectoraat Crossmediale Communicatie in het Publieke Domein is ontwikkeld. Deze toolkit wordt studenten aangeboden door zowel docenten als onderzoekers van het lectoraat.

Internationalisering

Het Instituut voor Communicatie van de HU heeft vele jaren ervaring met internationaal onderwijs vanuit de andere opleiding binnen het instituut: Creative Business (Engelstalig en global, met studenten uit meer dan 50 landen). De opleiding Communicatie is weliswaar Nederlandstalig, maar ook daar wordt gewerkt aan meer ruimte voor studenten om een internationale dimensie aan hun opleiding te geven. De inventarisatie van het programma geeft weer hoe het internationale perspectief op dit moment onderdeel is van het standaard programma. Voor individuele studenten die een grotere internationale focus willen, biedt de opleiding verschillende mogelijkheden in de vorm van maatwerk. Dit past bij het flexibele onderwijs waarin veel ruimte is voor regie bij de student. Het Instituut voor Communicatie heeft in 2016 de mobiliteitsbeurs Mobilty Grant Application opgericht om studenten te stimuleren en ondersteuning te bieden bij een stage buiten Europa. Daarnaast zijn er twee opleidingsdocenten die studenten ondersteunen bij het zoeken naar een internationale stage of -project. Momenteel heeft de opleiding daarnaast via Erasmus+ een samenwerking met twee universiteiten in Tunesië. Hiermee is een stafexchange georganiseerd en waarmee de opleiding hoopt per september 2022 studenten uit te kunnen wisselen. De voltijdopleiding kent de optie om af te studeren in de richting International Communication, een programma dat voldoet aan de IAA- en Edcom-accreditatie. Vanaf 2017 participeert de opleiding Communicatie ook in een aantal Erasmus+ projecten: CoSKI21 (de ontwikkeling van Core Skills for the 21st Century), Arguments Against Aggression (het tegengaan van hate speech, discriminatie en xenofobie), Micro Aggression (het herkennen van en omgaan met micro-agressie) en Developing E-Marketing Skills for the Business Market (het ontwikkelen van E-marketing vaardigheden gericht op het bedrijfsleven). Studenten worden actief betrokken bij de uitvoering van deze projecten en kunnen producten daaruit ook gebruiken als beroepsproducten voor hun opleiding. Het panel constateert dat de opleiding studenten voldoende (keuze-)mogelijkheden biedt om tijdens hun opleiding kennis te maken met internationalisering. Het panel moedigt de opleiding aan om

internationalisering wel meer herkenbaar te maken in het programma en een basis te bieden voor alle studenten.

Vormgeving van het programma

Didactisch concept & begeleiding

Het panel constateert dat de opleiding een heldere visie heeft op het vak, het onderwijs en de didactiek geformuleerd. De rol van de docent, zoals beschreven door de opleiding, sluit goed aan bij de visie op onderwijs en de visie op didactiek. Deze visies zijn consequent doorvertaald in bijvoorbeeld begeleiding van studenten en scholingsplannen van docenten. Het panel stelt vast dat een belangrijk element van het didactisch concept van de opleiding het werken met leerteams is. Een leerteam bestaat uit studenten en een leerteambegeleider. Met beide partijen gaat de student in gesprek over het leerproces plus de inhoud van het vak en leert hij reflecteren. Zo ondersteunen studenten elkaar en komen reflectie op het leerproces, professionele ontwikkeling en inhoud van het vak samen. Zowel uit reacties van studenten als uit de eindwerken valt te concluderen dat de nadruk op reflectie ervoor zorgt dat studenten inzicht in het geleerde ontwikkelen en in het eigen kunnen. Bij deze vorm van onderwijs ligt veel regie en verantwoordelijkheid bij de student zelf. De opleiding laat studenten stapsgewijs wennen aan deze manier van studeren, door hun zelfstandigheid op te bouwen. Bij de begeleiding van studenten die de regie moeten leren pakken speelt het leerteamleren een essentiële rol. In jaar 1 van de voltijdopleiding werken studenten in een leerteam met name aan hun studiehouding, studievaardigheden en motivatie (kernwaarde Persoonlijk sterk). Een onderliggend doel van het leerteamleren is daarbij het creëren van binding, een belangrijke voorwaarde voor motivatie. In jaar 2 krijgen studenten tijdens het leerteamleren zicht op hun eigen professionele profiel, zodat ze in staat zijn een goede keuze te maken voor hun inkleuring van het programma in de laatste studiefases (kernwaarde Visie op het vak). Ook is er in jaar 2 bij het leerteamleren aandacht voor de versterking van de sociaal-communicatieve vaardigheden en voor de eigen persoonlijke ontwikkeling. In jaar 3 en 4 is de begeleiding gericht op bevordering van een steeds grotere eigen verantwoordelijkheid voor de studie en de inhoudelijke verdieping op het vak (kernwaarde Strategisch vaardig). Ook biedt de begeleiding een plek voor intervisie en reflectie met vakdocenten en medestudenten in dezelfde studiefase. Ook de deeltijdopleiding maakt gebruik van leerteamleren. De behoefte van de meestal wat oudere student is daarbij anders. Het gaat hier meestal om het delen van kennis, praktische zaken (hoe combineer je werk en gezin met de studie), praktijkuitdagingen, versnellen en vertragen van studieroutes of de aanpak van de assessments.

Zoals eerder aangegeven, staat het onderwijs ten dienste van de ontwikkeling van de student bij het maken van beroepsproducten. Dat betekent dat het klassieke lesgeven van de docent die zendt richting student, heeft plaatsgemaakt voor projectmatig werken en begeleiding in kleine groepen, waarbij studenten onderling en met de docent praten over het vak. Deze omslag van 'zenden' naar interactie en individuele coaching, krijgt vorm in: werkplekken/theoretische workshops, begeleid en onbegeleid werken, taal- en skills trainingen, Just-in-time onderwijs en Leerteamleren.

Tijdens werkplekken/theoretische workshops, zitten projectgroepen in een lokaal met een docent-expert en wordt ingegaan op de inhoud van het vak en de relevante theorie voor het beroepsproduct. Studenten werken in projectgroepen aan beroepsproducten. In de deeltijdopleiding en in jaar 3 en 4 van de voltijdopleiding zorgen de relevante communicatiewerkplekken waar studenten eventueel al werken, de stages en Scompany voor het werkplekleren. Dat wordt in jaar 1 en 2

aangevuld met begeleid en onbegeleid werken, waarbij er voor de student plek is om met de projectgroep verder te werken aan het project/het beroepsproduct. In het geval van begeleid werken is een docentexpert aanwezig en beschikbaar voor vraaggestuurde ondersteuning. In het geval van onbegeleid werken gaan studenten zelf aan de slag. Een werkplek waar studenten werken met vraaggestuurde ondersteuning krijgt een steeds prominentere plek in het onderwijs. Daarbij wordt altijd ingespeeld op de behoefte van de student, waardoor bijvoorbeeld in jaar 1 de werkplekken/theoretische workshops soms zeker nog aanbodgestuurd werken. Het panel moedigt de opleiding aan om de aanwezigheid van studenten op de HU-locatie te vergroten en voorgaande kan daar bij helpen. Daarnaast krijgen studenten regelmatig taal- en skills-trainingen, waarin ze van een trainer gerichte lessen krijgen over relevante skills voor de beroepsproducten van dat moment. Zo krijgen ze taaltrainingen over bijvoorbeeld formuleren op het moment dat ze aan de slag gaan met een essay, en skills-trainingen over gespreksvaardigheden, pitch en presenteren op het moment dat ze bezig zijn met een adviespresentatie of contact hebben met een (potentiële) opdrachtgever. Verder heeft de student toegang tot tal van online mogelijkheden voor theoretische verdieping of extra ondersteuning, op het moment dat daar behoefte aan is. De opleiding noemt dit just-in-time onderwijs. Zo hebben studenten toegang tot online kennisclips, waarin ze theoretische verdieping kunnen vinden, en worden er (online) vragenuren georganiseerd voor wie daar behoefte aan heeft. Ook krijgt iedere student toegang tot het online trainingsplatform GoodHabit, met een divers aanbod aan trainingen die ze op eigen gelegenheid kunnen volgen. Door deze blend van fysiek en online, bepalen studenten zelf waar zij wanneer behoefte aan hebben, en kan er in het fysieke onderwijs ook meer nadruk worden gelegd op de persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Studenten hebben aan het begin van hun studie een Studie Loopbaan Begeleider (SLB'er) aangewezen gekregen, die wisselt gedurende hun studie. Tijdens de visitatiedag werd duidelijk dat een student geen SLB'er (meer) heeft tijdens de periode dat hij de minor doet. De werkplek- of stagebegeleider is dan de enige persoon waar de student terecht kan, ook als de student bijvoorbeeld met lastige persoonlijke omstandigheden te maken krijgt. Het panel doet hier een aanbeveling over (zie: Aanbevelingen).

Docenten

Het panel constateert dat het docententeam gekwalificeerd is om studenten op te leiden tot startbekwame communicatie professionals. Het docententeam van de opleiding bestaat uit ongeveer 45 personen. Vrijwel alle docenten zijn universitair opgeleid. Drie docenten zijn gepromoveerd en twee docenten zijn aan het promoveren. Een deel van het team is werkzaam of werkzaam geweest in het communicatiewerkveld, een ander deel heeft een andere relevante achtergrond zoals taal, psychologie, sociologie of ethiek. In het kader van het professionaliseringsbeleid stuurt het MT op het behalen van de BKE en SKE (basis- en seniorkwalificatie examinering) en de BDB (basiskwalificatie didactische bekwaamheid). Daarvoor maken docenten gebruik van het expertisecentrum Teaching & Learning Network (TLN). De afgelopen jaren is gewerkt aan de professionalisering van docenten voor de afname van assessments, die door programmatisch toetsen een belangrijk onderdeel zijn van het onderwijs. Alle docenten die examineren zijn bij assessments hebben een assessmentstraining gevolgd. Het panel heeft gezien dat er regelmatig kalibratiesessies georganiseerd worden. In het kader van het strategisch personeelsbeleid wordt gewerkt met de Resultaat Gericht Werken (RGW)-cyclus. Deze is gericht op de persoonlijke ontwikkeling van de docenten in combinatie met de doelstellingen en ambities van de opleiding.

Elk leerjaar van de voltijdopleiding heeft een eigen jaarteam: een vaste groep docenten met een jaarcoördinator, cursuscoördinatoren en ondersteuning door een onderwijscoördinator. De deeltijdopleiding heeft een overkoepelende coördinator voor de gehele opleiding die vanaf studiejaar 2022-2023 zal worden ondersteund door jaarcoördinatoren en docenten met coördinatietaken. Veel docenten zijn werkzaam in de verschillende leerjaren en in zowel de voltijd- als deeltijdopleiding. De totale opleiding (voltijd en deeltijd) wordt aangestuurd door een managementteam (MT), bestaande uit twee opleidingsmanagers. Beide opleidingsmanagers zijn ook lid van het managementteam van het overkoepelende Instituut voor Communicatie.

Uit gesprekken met docenten en studenten, maar ook uit de Nationale Studenten Enquête (NSE) en diverse evaluaties blijkt dat het docententeam enthousiast, deskundig en betrokken is. Studenten zijn lovend over de docenten. Docenten steken veel tijd en energie in hun werk en nieuwe ontwikkelingen. Het panel merkt op dat het MT van de opleiding goed moet blijven peilen hoe de werkdruk wordt ervaren, zodat zij daar snel op kunnen acteren. De werkdruk wordt nu als hoog ervaren door de vele ontwikkelingen die de opleiding tegelijkertijd heeft ingezet. Het panel adviseert de opleiding daarom om eerst alle ingezette ontwikkelingen (bijvoorbeeld inclusieve communicatie en inbedding nieuw LOP) stapsgewijs te implementeren en goed te evalueren alvorens met een nieuwe ontwikkeling te beginnen.

Deeltijdopleiding flex update

Het panel onderschrijft het oordeel van het vorige panel en vindt dat de deeltijdopleiding Communicatie **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De deeltijdopleiding neemt vanaf 2017-2018 deel aan de landelijke pilot flexibilisering. Sindsdien is het onderwijs deels herzien: de eerste twee jaren verlopen via een vast programma dat wordt afgesloten met twee keer een assessment (2 x 30 EC) per leerjaar. De laatste twee jaren bestaan uit een aantal inhoudelijke keuzecursussen waarvan de student er acht van de tien kiest op basis van wat het beste aansluit bij zijn werk op dat moment. Ook deze werden per leerjaar afgesloten met twee keer een assessment (2 x 30 EC). Vanaf studiejaar 2022-2023 zal dit, in anticipatie op het aflopen van de flex-pilot en in lijn met het systeem van toetsing in de voltijdopleiding, een 60 EC assessment worden voor jaar 1 t/m 3 en een 30 EC assessment voor jaar 4, in verband met de minor in jaar 4. De deeltijdopleiding start ieder semester met een nieuwe lichter studentent. Dat zijn zowel studenten die in de propedeuse starten, als studenten die in leerjaar 2, 3 of 4 starten. Zo is instroom in ieder leerjaar mogelijk bij het begin van elk semester (september en februari). De student kan aan de hand van het aangeboden onderwijs, maar zeker ook aan de hand van zijn eigen ervaring in de beroepspraktijk, bewijs verzamelen voor het assessment. Dat betekent dat een deel van de leeruitkomsten gerealiseerd wordt op het werk en een deel tijdens de studie. Een groot deel van de deeltijdstudenten heeft een werkplek in de communicatie. Degenen voor wie dat niet geldt, doen via een andere vorm van werkveldverkenning relevante communicatiewerkervaring op. Dit wordt in het eindassessment getoetst. De leerteam-begeleider is aanspreekpunt voor de keuze van de juiste communicatiewerkplek.

Het vorige panel vond dat de beoogde leerresultaten herkenbaar zijn verwerkt in het programma, met aandacht voor kennis en vaardigheden, zoals onderzoek. Internationalisering was echter minder zichtbaar aanwezig in het programma. De opleiding beraadt zich op een passende invulling hiervan. Inmiddels heeft de deeltijdopleiding in jaar 3 het Thema Strategische communicatieplanning ingericht met een internationale casus. Deze casus komt vanuit de voltijd

afstudeerrichting International Marketing & Communication. Eén van de docenten van deze voltijd afstudeerrichting is ook bij dit thema betrokken. Verder ziet de deeltijdopleiding dat er langzaam belangstelling ontstaat voor internationale minoren. Momenteel denkt de opleiding binnen het aanbod van keuzecursussen nog na over een relevante keuzecursus op het gebied van communicatie in een internationale setting. Geredeneerd vanuit het standpunt 'internationalisation at home' en de missie van de opleiding ligt een keuzecursus over diversiteit en inclusiviteit het meest voor de hand. Dit laatste onderwerp kreeg het afgelopen jaar binnen jaar 1 van de opleiding al meer aandacht dan voorheen.

Het vorige panel adviseerde om, met de stroomlijning van Canvas, ook de transparantie van toetsing verder te verbeteren (zie standaard 3). Canvas is opnieuw ingericht. De verbeteringen zijn zichtbaar maar de eenduidige uitstraling moet de deeltijdopleiding nog verder verbeteren. Zo hebben nog niet alle cursuspagina's helemaal dezelfde look and feel. Er valt volgens studenten en het panel nog winst te behalen waar het gaat om een eenduidigere structuur en inhoud van Canvas-pagina's. Studenten geven bovendien aan dat informatie soms verschillende plekken staat. Het doel van de deeltijdopleiding is hier algemeen geldende kaders voor op te stellen en één persoon aan te wijzen voor de eindregie. Het panel vindt dit verstandig.

Het vorige panel vond dat de wijze waarop het programma is vormgegeven meer onderscheidend vermogen biedt dan zichtbaar is. De opleiding initieert en leert de studenten een zelfsturende houding aan te nemen tijdens de opleiding (gepersonaliseerd leren en 'de student heeft de regie'). Daarbij wordt de student uitgedaagd om zelf focus aan te brengen in zijn professionele groei. Daarom heeft de deeltijdopleiding ervoor gekozen om na een brede basis in jaar 1 en 2 de student de kans te bieden om vanaf jaar 3 een eigen focus aan te brengen. Het aanbod van de zogenoemde Thema's en Keuzecursussen in jaar 3 en 4 is divers, actueel en aangepast aan de breedte die het vakgebied biedt. Uit het totale aanbod van 18 onderdelen kiest de student er 12. Uit het advies van het panel is af te leiden dat de boodschap van de persoonlijke focus onvoldoende herkenbaar is. De communicatie naar alle studiekeizers en startende deeltijdstudenten wordt uitgevoerd door de centrale communicatie afdeling van de HU. Deze communicatie is generiek, ongeacht voor welke deeltijdstudie ze kiezen. Dat maakt dat de kans die de deeltijdopleiding biedt voor een specifieke en persoonlijke focus te weinig uit de verf komt. Zodra studenten op de website van de deeltijdopleiding of op de open avond komen, wordt de mogelijkheid voor persoonlijke focus uitgelegd en toegelicht. Ook tijdens de leerteamsessies komt die persoonlijke focus aan bod. In de feedback naar aanleiding van de assessments besteedt de deeltijdopleiding ook aandacht aan de gelegenheid voor een persoonlijke focus in het kader van de ontwikkeling van de student.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel ziet dat het toetsbeleid van de opleiding de uitwerking is van het HU-toetskader. Dit beleid is gestoeld op wetenschap en best practice, en vormt daarmee een sterke en duidelijke basis voor de dagelijkse uitvoering. Het toetsplan is opgesteld door de OTEG (Onderwijs & Toets Expertgroep). Het toetsprogramma maakt onderscheid tussen evaluaties en beslissingen. Bij beslissingen wordt een bindende uitspraak gedaan over het niveau van de student. Bij evaluaties wordt geëvalueerd door feedback te geven op het niveau en de ontwikkeling van de student. Beslissingen vinden altijd plaats aan de hand van een assessment. Tijdens een assessment toont de student het beoogde niveau aan, aan de hand van eerder in een dossier verzamelde bewijzen, een presentatie en een criterium gericht interview (CGI). Het panel vindt dit een passende toetsvorm binnen het programmatisch toetsen. Doordat studenten over langere tijd bewijzen verzamelen, die steeds door verschillende experts worden geëvalueerd en doordat bij de uiteindelijke beslissingen altijd het vierogenprincipe wordt toegepast, is de betrouwbaarheid van een uiteindelijke beslissing hoog. Bovendien heeft de opleiding het toetsprogramma passend ingericht en goed geborgd door de inzet van verschillende borgingsinstrumenten.

Het panel is onder de indruk van de examencommissie en de wijze waarop zij haar rol invult. Deze examencommissie is 'in control' volgens het panel. Dat blijkt uit de professionele wijze waarop de examencommissie haar rol invult en tijdens het gesprek met het panel. Het panel vindt dat de examencommissie aantoonbaar in nauw contact staat met de opleiding met wie zij een constante en constructieve (kwaliteits)dialogo voert. De examencommissie hanteert diverse borgingsmechanismen om de kwaliteit (van de toetsing) van het eindniveau te borgen. Het panel constateert dat de examencommissie de kwaliteit van het eindniveau uitstekend borgt.

Onderbouwing

Toetsbeleid

Het panel constateert dat het toetsbeleid van de opleiding de uitwerking is van het algemene HU-toetskader. Dit beleid is gestoeld op wetenschap en best practice en vormt daarmee een sterke en duidelijke basis voor de dagelijkse uitvoering. Het toetsplan is opgesteld door de OTEG (Onderwijs & Toets Expertgroep) en wordt in samenwerking met het MT jaarlijks opnieuw vastgesteld. De examencommissie heeft positief geadviseerd over het toetsplan. In dit toetsplan geeft de opleiding vorm aan hun visie dat toetsen vooral in dienst moet staan van het leren. Het belangrijkste middel waarmee dat gerealiseerd wordt is programmatisch toetsen. Programmatisch toetsen houdt in dat studiepunten al dan niet worden toegekend op basis van verschillende datapunten die gedurende een langere tijd door meerdere experts zijn geëvalueerd. In dit geval zijn deze experts zowel docenten als communicatieprofessionals uit het externe werkveld. Toetsen zijn daarmee niet langer een momentopname maar dienen een voortgangsbeeld te geven van de competentie en niveau-ontwikkeling van de student. De belangrijkste aankomende beleidswijziging, is dat er met ingang van 2022-2023 volledig beoordeeld zal worden op basis van drie niveau-aanduidingen: boven niveau, op niveau en nog

niet op niveau. Dat betekent dat het beoordelen op basis van cijfers wordt losgelaten. Deze manier van beoordelen sluit beter aan op de opleidingsvisie op toetsen, omdat het nadruk legt op het ontvangen en verwerken van feedback en feed forward, in plaats van op een cijfer. De opleiding gebruikt de drie niveau-aanduidingen op dit moment al voor feedback momenten (evaluaties). Per 2022-2023 wordt het OER zo aangepast dat de opleiding dit ook voor beslismomenten (waarbij studiepunten worden toegekend) kan gaan gebruiken. Het panel vindt dat de opleiding haar toetsbeleid helder beschreven heeft en dat de gemaakte keuzes passend zijn bij de visie van de opleiding. Het panel vindt dat de opleiding duidelijker mag maken hoe het programma en de toetsing (inhoud en toetswijze) samenhangen (zie: Aanbeveling bij Standaard 2).

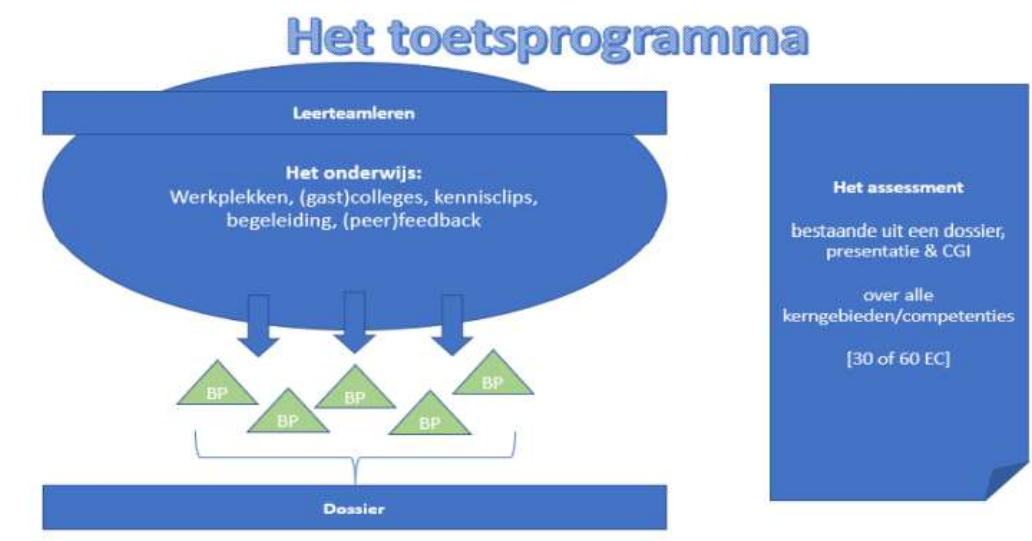
Toetsuitvoering

Toetsprogramma, toetsinstrumenten en feedback

Het panel stelt vast dat het toetsprogramma onderscheid maakt tussen evaluaties en beslissingen. Bij beslissingen wordt een bindende uitspraak gedaan over het niveau van de student, waar ook studiepunten aan verbonden zijn. Bij evaluaties wordt geëvalueerd door feedback te geven op het niveau en de ontwikkeling van de student. Beslissingen vinden altijd plaats aan de hand van een assessment. Tijdens een assessment toont de student het beoogde niveau aan, aan de hand van eerder in een dossier verzamelde bewijzen, een presentatie en een criteriumgericht interview (CGI). Tenminste twee examinatoren nemen het assessment af en nemen aan de hand van het beslisformulier een beslissing over het niveau van de student. Dit beslisformulier is voor alle assessments gedurende de hele opleiding gelijk en bestaat uit rubrics die per kerngebied de criteria en beoordelingsaspecten beschrijven. De opleiding kiest daarbij bewust voor generieke rubrics. De opleiding vindt dat bij te veel versnippering de rubrics het doel op zich worden en studenten gaan streven naar 'afvinken', terwijl juist geldt: het geheel is meer dan de som der delen. Bij ieder niveau-assessment wordt elk kerngebied op het beoogde niveau getoetst. Bewijzen die studenten aandragen tijdens het assessment verzamelen zij tijdens een bepaalde periode van onderwijs en vanuit de praktijk en bestaan bijvoorbeeld uit door experts geëvalueerde beroepsproducten, kennistoetsen en (peer)-feedback. Bij zowel evaluaties als bij beslissingen staat feedback steeds centraal. Zo krijgt de student een goed beeld van waar hij staat in zijn professionele ontwikkeling en waar hij naar op weg is. Gedurende niveau 1 en 2 bepaalt de opleiding grotendeels het moment voor een assessment en de soorten beroepsproducten die de student per kerngebied als bewijsstukken aanlevert.

Het panel vindt dat de opleiding daardoor zorgt voor een gelijke bewijslast van de verschillende kerngebieden voor alle studenten. In de volgende fases van de opleiding ligt deze verantwoordelijkheid steeds meer bij de studenten zelf, waarbij de opleiding alleen eisen stelt aan het aantal stukken bewijslast per kerngebied dat nodig is om het niveau te kunnen bepalen. Per kerngebied of competentie is het minimum twee datapunten bij 30 EC en drie datapunten bij 60 EC. De opleiding stelt dat als het er meer zijn, dat dat een beter beeld oplevert. Studenten kunnen dan daarmee zelf bepalen welke beroepsproducten ze aanleveren en wanneer ze klaar zijn om op te gaan voor een assessment. Op dit moment kunnen studenten tijdens het CGI nog datapunten aanvoeren, wat de beoordeling minder transparant maakt. De opleiding is van plan dit aan te passen; het panel moedigt dat aan. Op deze manier worden studenten stapsgewijs voorbereid op het uiteindelijke afstudeerassessment waarbij ze zelf de regie hebben. Door deze opbouw wennen studenten geleidelijk aan deze manier van toetsen en laten ze een steeds grotere mate van zelfstandigheid zien. Zo worden studenten klaargestoomd voor de

beroepspraktijk. Een student mag pas door naar het volgende niveau (leerjaar) als die student het assessment van het vorige niveau heeft behaald. In het leerteam, waarin de student intensief wordt begeleid in zijn groei en leren, bereidt de student zich voor op het assessment en bepaalt hij onder andere op basis van feedback wanneer hij er klaar voor is. Op deze manier stimuleert de opleiding dat studenten die opgaan voor het assessment, ook echt een goede kans maken om dit te halen. Studenten kunnen er iedere maand voor kiezen om op te gaan voor een assessment, en hebben per studiejaar twee kansen om het assessment te halen. Studenten die het assessment niet binnen een standaard studiejaar halen, worden begeleid in overlapklassen (zie: Standaard 2) om het assessment alsnog binnen afzienbare tijd te kunnen halen. Doorstroming naar het volgende leerjaar is vervolgens per standaardperiode mogelijk.

Fase	Semester 1	Semester 2
VT		
1	Ontwikkeldossier [30EC]	Assessment [30EC]
2	Assessment [60EC]	
3a	Assessment communicatie expertise [30EC]	Minor [30EC]
3b	Assessment [60EC]	

Fase	Semester 1	Semester 2
DT		
1	Ontwikkeldossier [30EC]	Assessment [30EC]
2	Assessment [60EC]	
3a	Assessment communicatie expertise [30EC]	Assessment [30EC]
3b	Minor [30EC]	Assessment [30EC]

Figuur 3: Toetsprogramma

Uit de Nationale Studenten Enquête (NSE) en uit het studentenhoofdstuk van de deeltijdstudenten van de ZER blijkt dat de gegeven feedback bij beoordelingen uitgebreider mag. Dit vinden de studenten die het panel heeft gesproken ook. Zij missen in de feedback soms een toelichting op de beoordeling. De studenten die het panel heeft gesproken hebben aangegeven dat de eisen waar producten aan moeten voldoen, vooraf meestal duidelijk zijn.

Borging kwaliteit toetsing en beoordeling

Doordat studenten over langere tijd bewijzen verzamelen, die steeds door verschillende experts worden geëvalueerd en doordat bij de uiteindelijke beslissingen altijd het vierogenprincipe wordt

toegepast, is de betrouwbaarheid van een uiteindelijke beslissing hoog. Tegelijkertijd is de vorm van beoordelen generiek en holistisch, maar gaat die beoordeling wel aan de hand van gedetailleerde beslisformulieren. Daarom is goede overeenstemming tussen examinatoren van groot belang. De belangrijkste maatregelen daartoe zijn:

1. Alle docenten die examinator zijn bij een assessment, hebben een basis assessmentstraining met onder andere een oefen-assessment gevolgd. Het oefenassessment is met name gericht op het afnemen van het criteriumgericht interview (CGI).
2. Assessments worden in wisselende assessorenduo's afgenomen.
3. Door te werken met werkveldassessoren uit het beroepenveld borgt de opleiding de kwaliteit en betrouwbaarheid van de toetsing (externe validatie). Ook voor deze werkveldassessoren geldt de eis dat ze in het bezit zijn van een master en vooraf de assessorentraining hebben gevolgd. Achteraf worden werkveldassessoren altijd om een (anonieme) evaluatie van het assessment gevraagd.
4. Er worden regelmatig kalibratiesessies georganiseerd, zowel op (jaar)teamniveau als jaar overstijgend. De uitkomsten van deze sessies worden vastgelegd in verslagen, die inzichtelijk zijn voor het hele team, inclusief MT, de OTEG, de toetscommissie en de examencommissie. Als deze kalibratiesessies specifiek gericht zijn op het assessment, neemt de OTEG deel ter ondersteuning.
5. De examencommissie beoordeelt de kwaliteit van toetsing aan de hand van validiteit, betrouwbaarheid, rechtvaardigheid, transparantie, uitvoerbaarheid en selectie. Voor het inhoudelijke aspect, delegeert de examencommissie deze taak naar de inhoudelijk onderlegde toetscommissie.

Rol examencommissie en toetscommissie

Het panel is onder de indruk van de examencommissie en de wijze waarop zij haar rol invult. Deze examencommissie is duidelijk 'in control' volgens het panel. Dat blijkt niet alleen uit de professionele wijze waarop de examencommissie haar rol invult, maar bleek ook tijdens het gesprek met het panel. Het panel vindt dat de examencommissie aantoonbaar in nauw contact staat met de opleiding met wie zij een constante en constructieve (kwaliteits)dialogo voert. Ook heeft de examencommissie twee keer per jaar een gesprek met de opleidingscommissie (OC), waar toetsing regelmatig besproken wordt.

Er is een toetscommissie die, gemandateerd door de examencommissie, periodiek toetsen beoordeelt op inhoudelijke kwaliteit. In 2021 heeft de toetscommissie gekeken naar de verschillende onderdelen van jaar 4, te weten: adviesbureau Socompany, de stage, challenges en stakeholdergesprekken. Op alle onderdelen is de feedback dat de opdrachten/handleidingen duidelijk zijn en studenten weten wat er van hen wordt verwacht. Ook wordt benoemd dat het waardevol is dat studenten feedback ontvangen vanuit verschillende bronnen, dat een actieve houding van de student wordt gestimuleerd en dat de toetsing een sterke binding heeft met de praktijk. De kwaliteit van toetsen (inhoudelijk en procesmatig) evalueert de opleiding tweemaal per jaar met studenten. Na een digitale enquête onder studenten, neemt de opleiding per fase diepte-interviews af met studenten die de betreffende fase vertegenwoordigen.

Er is een Onderwijs & Toets Expertgroep (OTEG) die onder andere het toetsbeleid maakt en bijstelt. Daarnaast heeft de OTEG ook een initiërende en adviserende rol voor wat betreft didactische aanpassingen in het curriculum. De OTEG bestaat uit meerdere onderwijs- en toetsexperts uit het docententeam, die zowel in voltijd- als de deeltijdopleiding actief zijn.

Het panel constateert dat de opleiding, de examencommissie, de toetscommissie en de OTEG gezamenlijk aantoonbaar grip hebben op zowel de zorgende- als de borgende aspecten van toetsing. Het panel complimenteert de opleiding hiermee.

Borging en toetsing eindniveau.

Het panel constateert dat de examencommissie de kwaliteit van het eindniveau goed borgt. De examencommissie hanteert diverse borgingsmechanismen om de kwaliteit (van de toetsing) van het eindniveau te borgen, zoals: advisering over de navolgbaarheid van het eindoordeel in de beoordelingsformulieren, benoeming van examinatoren op basis van vastgelegde eisen, het steekproefsgewijs beoordelen van eindwerken, kalibratie van het eindniveau met twee andere Hogescholen (externe validatie) en de inzet van externe assessoren bij CGI's. De examencommissie adviseert de opleiding over verbetermogelijkheden. Zo zag de examencommissie mogelijkheden om de beslisformulieren die gebruikt worden bij het eindwerk te verbeteren. Deze worden vanaf 2022-2023 voor alle jaren met de implementatie van het LOP volledig vernieuwd, waarbij de verbeterpunten van de examencommissie worden meegenomen.

Aanvullend controleert de opleiding zelf de samenwerking met de werkveldassessoren en hun visie op de kwaliteit van toetsing, door de werkveldassessoren na elk assessment te vragen een anonieme enquête in te vullen. De uitkomsten van de enquêtes zijn samen met de evaluaties van studenten en bevindingen van de examencommissie de basis op grond waarvan de opleiding kijkt naar verbeterlagen. Een voorbeeld hiervan is dat de opleiding op grond van de bevindingen van werkveldassessoren in jaar 3 in de leerteams meer aandacht gaan besteden aan de manier waarop studenten een dossier schrijven. Het doel hiervan is dat hun dossiers krachtiger worden als bewijsstuk. In 2020-2021 heeft de examencommissie specifiek gekeken naar het assessment als toetsvorm. Dit heeft zij gedaan door vijf assessoren te interviewen over hun bevindingen. Vervolgens is er op basis van de resultaten een enquête opgesteld die is rondgestuurd naar zowel de docentassessoren als de werkveldassessoren. Uit dit onderzoek bleek dat assessoren goed op de hoogte zijn van het eindniveau waaraan het eindwerk moet voldoen. Het panel waardeert deze (extra) inspanningen van de examencommissie.

Deeltijdopleiding flex update

Het panel onderschrijft het oordeel van het vorige panel en vindt dat de deeltijdopleiding Communicatie **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het vorige panel adviseerde om de koppeling tussen de leerdoelen en de beoordelingscriteria in de beoordelingsformulieren van de assessments te verduidelijken, waardoor de transparantie van de toetsing verbetert. De OTEG is inmiddels opgericht, die onder andere een nieuw toetsplan heeft opgesteld. Binnen de leerteams schenkt de deeltijdopleiding veel aandacht aan de beroepsproducten die een plaats krijgen in het portfolio en het belang van de opgehaalde feedback. Naar aanleiding van gesprekken met studenten zijn verbeteringen in de handleidingen doorgevoerd. De beoordelingsformulieren zijn in de omzetting vanwege de invoering van het LOCO-kwalificatiemodel aangepast. In jaar 1 en 2 voltijd worden zij al gebruikt. Vanaf september 2022 worden de nieuwe beoordelingsformulieren (beslisformulieren), in de hele opleiding gebruikt. Daarmee wil de opleiding ook tegemoetkomen aan het volgende advies van het vorige panel.

Het vorige panel zag als verbeterpunt dat de link tussen de leeruitkomsten en leerdoelen niet altijd expliciet was in de beoordelingsformulieren van de semesterassessments. Het vorige panel adviseerde daarom om in de beoordelingsformulieren de beoordelingscriteria te koppelen aan de competenties en leerdoelen (specificering van de leeruitkomsten), zodat de toetsing meer herleidbaar is gekoppeld aan de beoogde leerresultaten. De semesterassessments in de deeltijdopleiding vervallen met ingang van studiejaar 2022-2023. Net als de voltijdopleiding gaat de deeltijdopleiding over op toetsen van 60 EC. Elk niveau wordt zo afgerond met een assessment van 60 EC. Daarbij is halverwege het jaar een ontwikkelassessment ingepland om samen met de student naar zijn voortgang te kunnen kijken. Uitzondering is niveau 3. Aan het einde van jaar 3 is er een assessment van 60 EC. In jaar 4, na de minor of vrije ruimte, bouwt de deeltijdstudent aan zijn eindportfolio en sluit de studie af met een eindassessment van 30 EC.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel constateert dat de opleiding aantoont dat studenten de beoogde leerresultaten hebben gerealiseerd. De opleiding levert studenten af op bachelor eindniveau. Bovendien tonen studenten aan beroepsbekwaam te zijn, een onderzoekende houding te hebben en direct aan de slag te kunnen als beginnend communicatieprofessional. Het panel vindt de eindwerken relevant en praktijkgericht. Het panel is ervan overtuigd dat de opleiding op meerdere manieren informatie verkrijgt vanuit het werkveld over het functioneren van alumni en dat de opleiding goed en tijdig reageert op signalen vanuit het werkveld. Direct contact met alumni onderhoudt de opleiding nu nog mondjesmaat via LinkedIn. Het panel adviseert om deze contacten (als aanvulling op de BVC) te formaliseren, structureler te gaan onderhouden en het netwerk uit te breiden, bijvoorbeeld door een alumni-vereniging op te richten.

Onderbouwing

Afstudeerprogramma

Studenten tonen sinds 2019-2020 het gerealiseerde eindniveau aan door middel van een eindassessment, bestaande uit een dossier, presentatie en CGI. Het dossier is een verzameling van geëvalueerde beroepsproducten. Naast een verzameling van de bewijzen zelf, is het dossier ook de plek waarin de student per kerngebied/competentie omschrijft waarom hij vindt dat hij het beoogde niveau heeft behaald, welke groei hij heeft doorgemaakt en welke bewijslast hij daarvoor aandraagt. Reflectie maakt een nadrukkelijk onderdeel uit van de opleiding en van de eindwerken. Studenten reflecteren niet alleen op het proces, op hun producten, maar ook op hun sterktes en zwaktes en op hun rol als communicatieprofessionals. Het panel vindt dat de uitgangspunten van de opleiding goed herkenbaar zijn in de reflecties. In het afstudeerassessment toont iedere student dezelfde leerresultaten aan, maar bepaalt de student zelf hoe (met welke bewijzen) hij dat doet. De student kiest binnen het communicatievakgebied ook zijn eigen specialisaties en thema's voor zijn afstuderen. Hij studeert dus niet per definitie af in één specialisatie of richting, maar kan hier zelf combinaties in maken. De opleiding kent alleen nog de afstudeerrichting International Communications. Een nauwe aansluiting van de gerealiseerde leerresultaten op het werkveld wordt mede gegarandeerd door het feit dat het werkveld een rol heeft in de evaluatie van beroepsproducten en -handelingen, vanaf leerjaar 1 tot en met leerjaar 4. Daarnaast wordt sinds 2021-2022 elk (afstudeer)assessment afgenomen door de combinatie van een docentassessor en een werkveldassessor (beide benoemd door de examencommissie). Uit de onder de werkveldassessoren afgenomen enquête blijkt dat zij tot nu toe in alle gevallen volledig achter de uiteindelijke beslissing na het assessment stonden. Een volledige beschrijving van de procedures van het afstudeerassessment en de assessmenthandleiding met specifieke rolverdeling zijn opgenomen in het toetsplan. Studenten hebben aan het panel verteld dat dit in Canvas inzichtelijk en duidelijk is.

Producten van afgestudeerden

Het panel heeft vijftien eindwerken bekeken, waarvan elf van voltijdstudenten en vier van deeltijdstudenten. Het panel constateert na het bestuderen hiervan dat studenten het bachelor eindniveau realiseren. Bovendien tonen studenten aan beroepsbekwaam te zijn, een onderzoekende houding te hebben en aan de slag te kunnen als beginnend communicatie-professional. Het panel vindt de eindwerken relevant en praktijkgericht. Zo heeft het panel producten gezien als een Communicatieplan voor een Duitse bierbrouwerij, een onderzoek naar het YouTube kanaal van het OLVG Ziekenhuis en een projectplan voor een creatief pitchevent bij de Rabobank.

Het is het panel opgevallen dat de spreiding van de beoordelingen groot is: van net voldoende tot een 10. Soms vond het panel het lastig om beoordelingen te doorgronden, door de enorme omvang van sommige eindwerken, de grote hoeveelheid producten in de dossiers, soms deels ontbrekende of onduidelijke beoordeling van onderliggende beoordelingscriteria en de beknopte feedback op sommige beoordelingsformulieren. Het panel doet hier een aanbeveling over (zie: Aanbevelingen, bij Standaard 4). Overall heeft het panel voldoende inzicht gekregen in de beoordeling van de eindwerken om tot haar oordeel over deze standaard te komen.

Functioneren afgestudeerden

In 2019-2020 is de eerste lichter student af gestudeerd in het huidige afstudeerprogramma. De opleiding heeft uit onderzoek geconcludeerd dat studenten die destijds gedurende hun studie van het oude naar het nieuwe (assessment middels beroepsproducten) gingen, de manier van toetsen veel beter vonden aansluiten bij de beroepspraktijk. Uit een door het LOCO uitgevoerd alumni-onderzoek uit 2022 blijkt dat 70% van de afgestudeerden binnen drie maanden na afstuderen een eerste communicatiebaan heeft gevonden. Het merendeel daarvan werkt als communicatiemedewerker op hbo-niveau bij een commerciële werkgever met als belangrijkste aandachtsgebieden marketingcommunicatie en copywriting/online media. De conclusie die uit dit onderzoek wordt getrokken is dat de aangeleerde vaardigheden en kennis van de bij LOCO-aangesloten communicatieopleidingen voldoende aansluiten op de eerste communicatiebaan en goed voorbereiden op het werkveld. Er is minder tevredenheid over alle facetten van communicatie in de opleiding zelf en de gekozen specialisaties. De soms onduidelijke communicatie, bijvoorbeeld verschillende toelichtingen van verschillende docenten, hebben alumni ook bevestigd aan het panel. Ook werden onderwerpen als online media en adviseren door alumni genoemd als onderwerpen die zij hebben gemist in de opleiding. Dit verwacht de opleiding te op te lossen met de implementatie van het project Digitale Communicatie en Innovatie in het programma. De opleiding verkrijgt verder informatie van, en over het functioneren van alumni via de werkveldassessoren (die soms ook alumni zijn), via werkplekbegeleiders, de evaluatieve gegevens van de hbo-monitor en de kalibratie van de afstudeerassessments. Het panel is ervan overtuigd dat de opleiding op meerdere manieren informatie verkrijgt vanuit het werkveld over het functioneren van alumni en dat de opleiding goed en tijdig reageert op signalen vanuit het werkveld. Direct contact met alumni onderhoudt de opleiding nu nog mondjesmaat via LinkedIn. Het panel adviseert om deze contacten te formaliseren, structureler te gaan onderhouden en het netwerk uit te breiden, door bijvoorbeeld een alumnivereniging op te richten voor zowel voltijd- als deeltijdalumni.

Deeltijdopleiding flex update

Het panel onderschrijft het oordeel van het vorige panel en vindt dat de deeltijdopleiding Communicatie **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het vorige panel adviseerde dat de uitwerking van competentie 1 nog wat sterker mag op de verantwoording van de gehanteerde methodologie en de uitwerking van de analyse van resultaten en adviseert de opleiding scherp te blijven op deze onderdelen.

Door de invoering van eerdergenoemde nieuwe beslisformulieren heeft de opleiding dit advies opvolging gegeven. Binnen het nieuwe LOCO-kwalificatiemodel zijn analyse en onderzoek onderdeel van alle daarin beschreven kerngebieden. Per kerngebied is in het profiel aandacht besteed aan de mogelijke soorten onderzoek. De deeltijdopleiding is nu bezig aan de aanpassingsoperatie van het programma in het kader van de invoering van dat kwalificatiemodel. In die operatie zal duidelijk worden welke soorten onderzoek er wel en niet worden gebruikt en waar nog aanvullingen en aanpassingen nodig zijn. Die 'programmakalibratie' is er voor de korte (echte omissies) en lange termijn. In de uitwerking van de beroepsproducten die horen bij de Keuzecursussen van jaar 3 en 4 en het nieuwe Thema Corporate Communicatie van jaar 3 worden de deeltijdstudenten meer uitgedaagd strategisch te adviseren. De feedback van de docent/expert is daar zeker ook op gericht.

Het panel heeft vier eindwerken van deeltijdstudenten bestudeerd. Het panel constateert na het bestuderen hiervan dat het bachelor eindniveau gerealiseerd wordt. Bovendien tonen studenten aan beroepsbekwaam te zijn, een onderzoekende houding te hebben en aan de slag te kunnen als beginnend communicatieprofessional. Het panel vindt de eindwerken relevant en praktijkgericht. Zo heeft het panel producten gezien als een klanttevredenheidsonderzoek bij De Beleving Interieur en een onderzoek naar de effecten van het mediaplan van DAF Trucks.

Soms vond het panel het lastig om beoordelingen te doorgronden, door de enorme omvang van sommige eindwerken, de grote hoeveelheid producten in de dossiers, soms deels ontbrekende of onduidelijke beoordeling van onderliggende beoordelingscriteria en de beknopte feedback op sommige beoordelingsformulieren. Het panel doet hier een aanbeveling over (zie: Aanbevelingen, bij Standaard 4). Overall heeft het panel voldoende inzicht gekregen in de beoordeling van de eindwerken om tot haar oordeel over deze standaard te komen.

Eindoordeel over de opleiding

	Communicatie VT	Communicatie DT flex
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande hbo opleiding Communicatie van Hogeschool Utrecht als **positief**.

Aanbevelingen

Het panel doet de volgende aanbevelingen:

Standaard 2

Zorg ervoor dat een student altijd een SLB'er heeft, ook tijdens de periode dat hij of zij de minor volgt.

Maak een document van één A4 met een overzicht van het programma inclusief toetsing van de gehele opleiding, zodat dit ook voor een buitenstaander inzichtelijk(er) is.

Standaard 3

Zorg dat belangrijke CGI-gesprekken (bijvoorbeeld het CGI tijdens het eindassessment) inzichtelijk en navolgbaar blijven, door deze op te nemen en digitaal te archiveren, samen met de beoordelingsformulieren en producten die onderdeel uitmaken van een eindwerk.

Standaard 4

Blijf scherp op het compleet invullen van alle (onderliggende) beoordelingscriteria in beoordelingsformulieren.

Deel III

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

Maandag 14 november 2022, Heidelberglaan 15, ruimte 3.014

Wanneer	Wat	Wie
09.00 - 09.15	Welkom	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Opleidingsmanager</i> • <i>Opleidingsmanager</i> • <i>Instituutsdirecteur</i>
09.15 - 09.30	Ruimte voor overleg panelleden	
09.30 – 09.45	Extra toelichting n.a.v. agenderende audit	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Opleidingsmanager</i> • <i>Opleidingsmanager</i>
09.45 - 10.30	Gesprek met studenten	<ul style="list-style-type: none"> • <i>student jaar 2 VT</i> • <i>student jaar 2 VT</i> • <i>student jaar 3 VT</i> • <i>student jaar 4 VT</i> • <i>student DT</i>
10.30 - 10.45	Ruimte voor overleg panelleden	
10.45 – 11.45	Sessie 1: Hoe we starten en wat we beloven	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Docent VT + docent lid OC</i> • <i>Voormalig coördinator & huidig docent jaar 1 VT</i> • <i>Lid projectteam implementatie LOP & docent DT</i> • <i>Lid BVC + werkveldassessor</i>
11.45 – 13.15	Ruimte voor lunch en intern beraad in lokaal panelleden	
13.15 - 14.15	Sessie 2: Hoe wij leren	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Docent VT + coördinator leerteamleren</i> • <i>Docent DT</i> • <i>Coördinator en docent jaar 2 VT</i> • <i>Docent + lid OTEG & curriculumcommissie</i> • <i>Student jaar 4 VT + lid OC</i> • <i>Docent & Lectoraat</i> • <i>lid BVC + werkveldassessor</i>
14.15 - 14.30	Ruimte voor overleg panelleden	
14.30 - 15.30	Sessie 3: Hoe we toetsen en wat is ons eindniveau	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lid OTEG & docent in jaar 2 VT en DT</i> • <i>Voorzitter Examencommissie, docent jaar 3 VT</i> • <i>Lid toetscommissie, coördinator jaar 3 VT</i> • <i>Docent VT (en ervaren assessor)</i> • <i>Alumnus VT</i> • <i>Alumnus DT</i>

15.30 – 15.45	Ruimte voor overleg panelleden	
15.45 – 16.15	Sessie 4: MT sessie	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Opleidingsmanager</i> • <i>Opleidingsmanager</i> • <i>Instituutsdirecteur</i>
16.15 – 16.45	Mogelijkheid voor extragesprek	
16.45 – 17.30	Ruimte voor overleg panelleden	
17.00 – 17.15 (17.30 – 17.45)	Terugkoppeling panel	

2. Bestudeerde documenten

Zelfevaluatie opleiding Communicatie, 2022
OER HU, 2021-2022
Studiegids bachelor Communicatie VT, 2021-2022
Studiegids bachelor Communicatie DT, 2021-2022
Cursusbeschrijvingen bachelor Communicatie VT, 2021-2022
Cursusbeschrijvingen bachelor Communicatie DT, 2021-2022
Borging eindniveau, 2022-2023
Onderwijsvisie opleiding Communicatie HU, 2022-2023
Visualisatie van de onderwijsvisie
LOCO Opleidingsprofiel
Kadernotitie behorende bij de opleiding Communicatie, 2022-2023
Uitgangspunten onderwijsontwikkeling, 2022-2023
Leeruitkomsten per niveau opleiding Communicatie, 2022-2023
HUK's niveau 1, 2022-2023
HUK's niveau 2, 2022-2023
HUK's niveau 3, 2022-2023
HUCO's niveau 3, 2022-2023
HU Toetskader, 2022-2023
Toetsbeleid opleiding Communicatie, 2022-2023
Strategisch personeelsbeleid opleiding Communicatie, 2022-2023
Personeelsoverzicht, 2022-2023
Teamindeling en leidinggevende, 2022-2023
Internationaliseringsbeleid, 2022-2023
Toolkit Internationalisering, 2022-2023
Notitie Leerteamleren, 2022-2023
Jaarverslagen examencommissies IvC, 2019-2020 en 2020-2021
Jaarverslagen OC Communicatie, 2019-2020, 2020-2021 en 2021-2022
Diverse studenthandleidingen, studentevaluaties en documenten inzake toetsing, zoals:
toetsmatrijzen, toetsanalyses, beslisformulier, evaluatieformulier, kalibratieverslagen, enquêtes
werkveldassessoren
Diverse beroepsproducten van jaar 1 en 2, VT
Literatuurlijst/boekenlijst Communicatie VT en DT

Bestudeerde eindwerken

	Communicatie VT	Communicatie DT-flex
Eindwerken	11	
Eindwerken		4

3. Begrippen- en afkortingenlijst

BDB	Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid
BKE	Basis Kwalificatie Examinering
BNP	De Beroepsniveauprofilen van Logeion
BoKS	Body of Knowledge & Skills
DLO	Digitale Leer Omgeving
ECHT	De Utrechtse kleuring bestaande uit Entrepreneurship, Creativity, Humanities & Technology
HUCO	Competenties zoals omschreven door de opleiding Communicatie van de HU
HUK	Kerngebieden zoals omschreven door de opleiding Communicatie van de HU
LOCO	Landelijk Overleg Communicatieopleidingen
Logeion	De Nederlandse beroepsorganisatie voor communicatieprofessionals
LOP	Landelijk Opleidingsprofiel
BKE	Basis Kwalificatie Examinering
SKE	Senior Kwalificatie Examinering
OTEG	Onderwijs & Toets Expertgroep